

Loomakaitseaduse ja veterinaarseaduse muutmise seadus

§ 1. Loomakaitseaduse muutmine

Loomakaitseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 4 lõiget 1 täiendatakse pärast sõnu „loomavõitluse korraldamine“ sõnadega „, loomaga suguühtesse astumine ja muu sugulise iseloomuga tegu“;

2) paragrahvi 4 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:
„(2¹) Keelatud on loomaga suguühtesse astumist või muu sugulise iseloomuga tegu fotografeerida ja videosalvestada, sellist fotot või videosalvestist teisele isikule üle anda, näidata või muul viisil kättesaadavaks teha.“;

3) paragrahvi 5² täiendatakse lõigetega 5 ja 6 järgmises sõnastuses:
„(5) Koera on keelatud pidada ketis.

(6) Täiskasvanud koera on lubatud ajutiselt ketis hoida meditsiinilisel näidustusel, looma turvalisuse kaalutlusel ja juhul, kui loom on agressiivne või ohtlik teisele loomale või inimesele.“;

4) seadust täiendatakse 2². peatükiga järgmises sõnastuses:

„2². peatükk HULKUVATE LOOMADE KAITSE

§ 5³. Varjupaik ja hoiukodu

(1) Hulkuv loom paigutatakse vajaduse korral hulkuvate loomade pidamiseks ettenähtud varjupaika (edaspidi *varjupaik*) või hoiukoju kuni looma omanikule tagastamiseni, uuele omanikule üleandamiseni või ettenähtud korras hukkamiseni.

(2) Varjupaik käesoleva seaduse tähenduses on komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/2035, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses maismaaloomade pidamise ettevõtteid ja haudejaamu ning teatavate peetavate maismaaloomade ja haudemunade jälgitavust käsitlevate eeskirjadega (ELT L 314, 05.12.2019, lk 115–169), artikli 2 punktis 8 nimetatud ettevõtte.

(3) Hoiukodu käesoleva seaduse tähenduses on füüsilise isiku valduses olev eluruum, kus peetakse hulkuvat looma ajutiselt varjupaiga asemel kuni selle looma omanikule tagastamiseni, uuele omanikule üleandamiseni või ettenähtud korras hukkamiseni.

(4) Hoiukodu pakkuja käesoleva seaduse tähenduses on füüsiline isik, kes käesoleva seaduse § 5⁴ lõikes 1 nimetatud ettevõtjaga sõlmitud lepingu alusel ajutiselt peab hulkuvat looma hoiukodus.

§ 5⁴. Varjupaiga pidaja loakohustus, hulkuvate loomade hoiukodudesse paigutamise tegeleva varjupaiga pidaja loakohustus ning koerte, kasside ja valgetuhkrute teise liikmesriiki viimisega tegeleva varjupaiga pidaja loakohustus

- (1) Tegevusluba oma varjupaigas tegutsemiseks peab olema järgmistel ettevõtjatel:
- 1) varjupaigas loomade pidamisega tegelev ettevõtja (edaspidi *varjupaiga pidaja*);
 - 2) sellise varjupaiga pidaja, kes tegeleb hulkuvate loomade hoiukodudesse paigutamisega (edaspidi *hulkuvate loomade hoiukodudesse paigutamisega tegelev varjupaiga pidaja*);
 - 3) sellise varjupaiga pidaja, kes tegutseb komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/2035 artikli 9 punktis b nimetatud tegevusalal (edaspidi *koerte, kasside ja valgetuhkrute teise liikmesriiki viimisega tegelev varjupaiga pidaja*).
- (2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevusluba annab õiguse majandustegevust alustada ja seda teostada üksnes tegevusloas märgitud varjupaigas. Tegevusluba antakse tähtajatult.
- (3) Varjupaiga pidaja, kellel on käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud tegevusalal tegutsemiseks tegevusluba, võib samal ajal tegutseda sama lõike punktis 2 nimetatud tegevusalal, ilma et tal oleks selleks tegevusluba.
- (4) Varjupaiga pidaja, kes soovib alustada tegutsemist ka käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevusalal, peab selleks taotlema tegevusloa.
- (5) Hulkuvate loomade hoiukodudesse paigutamisega tegelev varjupaiga pidaja, kes soovib alustada tegutsemist ka käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 või 3 nimetatud tegevusalal, peab taotlema selleks asjaomase tegevusloa.
- (6) Koerte, kasside ja valgetuhkrute teise liikmesriiki viimisega tegelev varjupaiga pidaja, kellel on käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevusalal tegutsemiseks tegevusluba, võib samal ajal tegutseda oma varjupaigas sama lõike punktides 1 ja 2 nimetatud tegevusaladel, ilma et tal oleks vaja selleks taotleda asjaomast tegevusluba.
- (7) Loakohustust ei ole käesoleva seaduse § 5³ lõikes 4 nimetatud hoiukodu pakkujal.
- (8) Varjupaigale ja sellisele varjupaigale, kus tegeletakse hulkuvate loomade hoiukodudesse paigutamisega või koerte, kasside ja valgetuhkrute teise liikmesriiki viimisega, esitatavad nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.
- (9) Sellisele varjupaigale esitatavad täpsemad nõuded, kus tegeletakse koerte, kasside ja valgetuhkrute teise liikmesriiki viimisega, on kehtestatud komisjoni delegeeritud määruse (EÜ) 2019/2035 artiklis 11.
- (10) Varjupaigale käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud nõudeid kohaldatakse ka sellisele varjupaigale, kus tegeletakse hulkuvate loomade hoiukodudesse paigutamisega või koerte, kasside ja valgetuhkrute teise liikmesriiki viimisega, kui käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktis ei ole sätestatud teisiti.

§ 5⁵. Varjupaiga pidaja tegevusloa, hulkuvate loomade hoiukodudesse paigutamisega tegeleva varjupaiga pidaja tegevusloa ning koerte, kasside ja valgetuhkrute teise liikmesriiki viimisega tegeleva varjupaiga pidaja tegevusloa taotlemine

- (1) Tegevusloa taotluse lahendab tegevusloa andmisega või andmisest keeldumisega Põllumajandus- ja Toiduamet.
- (2) Tegevusloa taotlus esitatakse Põllumajandus- ja Toiduametile põllumajandusloomade

registri e-teenuse keskkonna kaudu.

(3) Varjupaiga pidaja tegevusloa taotlus peab lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 19 lõikes 2 sätestatud andmetele sisaldama järgmisi andmeid ja dokumente:

- 1) varjupaiga asukoha aadress ja varjupaiga ehitiste kirjeldus;
- 2) varjupaigas peetavate loomade liik ja maksimaalne täiskasvanud loomade arv loomaliikide kaupa;
- 3) hoiukodu kasutamise korral hoiukodus peetavate loomade liik ning maksimaalne täiskasvanud loomade arv loomaliikide kaupa;
- 4) kirjalik bioturvalisuse kava.

(4) Hulkuvate loomade hoiukodudesse paigutamisega tegeleva varjupaiga pidaja tegevusloa taotlus peab lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 19 lõikes 2 sätestatud andmetele sisaldama järgmisi andmeid ja dokumente:

- 1) karantiiniaja vältel varjupaigas peetava hulkuva looma pidamise ruumi ning loomaga tutvumise või tema tuvastamise ruumi asukoha aadress;
- 2) varjupaigas peetavate loomade liik ja maksimaalne täiskasvanud loomade arv loomaliikide kaupa;
- 3) hoiukodus peetavate loomade liik ja maksimaalne täiskasvanud loomade arv loomaliikide kaupa;
- 4) kirjalik bioturvalisuse kava.

(5) Koerte, kasside ja valgetuhkrute teise liikmesriiki viimisega tegeleva varjupaiga pidaja tegevusloa taotlus peab lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 19 lõikes 2 sätestatud andmetele sisaldama järgmisi andmeid ja dokumente:

- 1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/429 loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (loomatervise määrus) (ELT L 84, 31.03.2016, lk 1–208), artikli 96 lõikes 1 nimetatud asjakohased andmed;
- 2) hoiukodu kasutamise korral hoiukodus peetavate loomade liik ning maksimaalne täiskasvanud loomade arv loomaliikide kaupa;
- 3) kirjalik bioturvalisuse kava.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 nimetatud ning lõikes 5 viidatud ja nimetatud andmed kantakse põllumajandusloomade registrisse.

(7) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3–5 nimetatud tegevusloa taotluse lahendamise eest riigilõivu ei tasuta.

§ 5⁶. Varjupaiga pidaja tegevusloa kontrolliese

Tegevusluba antakse varjupaiga pidajale, kes vastab kõigile järgmistele tingimustele:

- 1) tema varjupaiga ruum või ehitised ning vahendid ja seadmed vastavad käesoleva seaduse § 3 lõike 5 ja § 5⁴ lõike 8 alusel kehtestatud õigusaktide nõuetele;
- 2) ta on määranud käesoleva seaduse § 5¹⁰ lõikes 2 sätestatud nõuetele vastava looma hooldamise eest vastutava isiku;
- 3) ta on määranud käesoleva seaduse § 5¹⁰ lõikes 4 nimetatud veterinaararsti;
- 4) tal on kirjalik bioturvalisuse kava.

§ 5⁷. Hulkuvate loomade hoiukodudesse paigutamisega tegeleva varjupaiga pidaja tegevusloa kontrolliese

Tegevusluba antakse hulkuvate loomade hoiukodudesse paigutamisega tegelevale varjupaiga pidajale, kes vastab kõigile järgmistele tingimustele:

- 1) tema varjupaiga ruum või ehitis ning vahendid ja seadmed vastavad käesoleva seaduse § 3 lõike 5 ja § 5⁴ lõike 8 alusel kehtestatud õigusaktide nõuetele;
- 2) ta on määranud käesoleva seaduse § 5¹⁰ lõikes 2 sätestatud nõuetele vastava looma hooldamise eest vastutava isiku;
- 3) ta on määranud käesoleva seaduse § 5¹⁰ lõikes 4 nimetatud veterinaararsti;
- 4) tal on kirjalik bioturvalisuse kava.

§ 5⁸. Koerte, kasside ja valgetuhkrute teise liikmesriiki viimisega tegeleva varjupaiga pidaja tegevusloa kontrolliese

Tegevusluba antakse koerte, kasside ja valgetuhkrute teise liikmesriiki viimisega tegelevale varjupaiga pidajale, kes vastab kõigile järgmistele tingimustele:

- 1) tema varjupaik vastab käesoleva seaduse § 3 lõike 5 ja § 5⁴ lõike 8 alusel kehtestatud õigusaktide nõuetele ning komisjoni delegeritud määruse (EÜ) 2019/2035 artiklis 11 sätestatud nõuetele;
- 2) ta on määranud käesoleva seaduse § 5¹⁰ lõikes 2 sätestatud nõuetele vastava looma hooldamise eest vastutava isiku;
- 3) ta on määranud käesoleva seaduse § 5¹⁰ lõikes 4 nimetatud veterinaararsti;
- 4) tal on kirjalik bioturvalisuse kava.

§ 5⁹. Varjupaiga pidaja tegevusloale, hulkuvate loomade hoiukodudesse paigutamisega tegeleva varjupaiga pidaja tegevusloale ning koerte, kasside ja valgetuhkrute teise liikmesriiki viimisega tegeleva varjupaiga pidaja tegevusloale lisatavad kõrvaltingimused

Tegevusloale lisatakse järgmised kõrvaltingimused:

- 1) varjupaigas või hoiukodus peetava looma hooldamise eest vastutava isiku nimi ja isikukood või isikukoodi puudumise korral sünniaeg ning kontaktandmed;
- 2) varjupaiga pidajale, hulkuvate loomade hoiukodudesse paigutamisega tegelevale varjupaiga pidajale või koerte, kasside ja valgetuhkrute teise liikmesriiki viimisega tegelevale varjupaiga pidajale teenust pakkuva selle veterinaararsti nimi ja isikukood või isikukoodi puudumise korral sünniaeg ning kontaktandmed, kelle pädevuses on otsustada loomahaiguste ennetamiseks ja leviku takistamiseks vajalike meetmete üle ning tagada nende elluviimine varjupaigas ja hoiukodus.

§ 5¹⁰. Varjupaigas töötav isik

(1) Varjupaigas peab kohapeal olema piisavalt töötajaid või vabatahtlikke isikuid, et tagada varjupaigas peetava looma nõuetekohane pidamine.

(2) Varjupaiga pidaja, hulkuvate loomade hoiukodudesse paigutamisega tegelev varjupaiga pidaja või koerte, kasside ja valgetuhkrute teise liikmesriiki viimisega tegelev varjupaiga pidaja määrab oma varjupaigas või hoiukodus peetava looma hooldamise eest vastutava isiku, kellel on varasem töökogemus varjupaigas või hoiukodus peetava loomaliigiga ja tema hooldamisega.

(3) Looma hooldamise eest vastutav isik:

- 1) vastutab varjupaigas või hoiukodus peetava looma heaolu ja hooldamise eest;
- 2) vastutab selle eest, et varjupaigas või hoiukodus peetava loomaga kokkupuutuval töötajal, vabatahtlikul isikul ja hoiukodu pakkujal on asjakohased teadmised ja oskused looma tervise ja heaolu tagamiseks;
- 3) tagab, et varjupaigas või hoiukodus peetava looma hooldamisse vabatahtliku isiku

kaasamisel määratakse kindlaks selle isiku ülesanded;

4) tagab, et varjupaika või hoiukoju paigutatud looma tervises seisundit hinnatakse ning eri soost ja eri liiki, samuti haiged või vigastatud loomad paigutatakse vajaduse korral eraldi neile sobivasse keskkonda.

(4) Varjupaiga pidaja, hulkuvate loomade hoiukodudesse paigutamisega tegelev varjupaiga pidaja või koerte, kasside ja valgetuhkrute teise liikmesriiki viimisega tegelev varjupaiga pidaja määrab oma varjupaigas või hoiukodus veterinaarteenust osutava veterinaararsti, kelle pädevuses on otsustada loomahaiguste ennetamiseks ja leviku takistamiseks vajalike meetmete üle ning tagada nende elluviimine varjupaigas ja hoiukodus, eesmärgiga kaitsta seal peetavate loomade tervist ja tagada nende heaolu.

(5) Varjupaigas või hoiukodus veterinaarteenust osutava veterinaararsti ülesanded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 5¹¹. Tegevusloa kehtetuks tunnistamise erisused

Põllumajandus- ja Toiduamet võib lisaks majandustegevuse seaduse üldosa seaduse §-s 37 sätestatud juhtudele tegevusloa kehtetuks tunnistada järgmistel juhtudel:

1) varjupaiga pidaja, hulkuvate loomade hoiukodudesse paigutamisega tegelev varjupaiga pidaja või koerte, kasside ja valgetuhkrute teise liikmesriiki viimisega tegelev varjupaiga pidaja on oluliselt rikkunud käesoleva seaduse peatükkides 2 ja 2¹ või käesoleva seaduse § 3 lõike 5 ja § 5⁴ lõike 8 alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud loomapidamisnõudeid, mis ei ole tegevusloa kontrolliesemeks;

2) varjupaiga pidaja, hulkuvate loomade hoiukodudesse paigutamisega tegelev varjupaiga pidaja või koerte, kasside ja valgetuhkrute teise liikmesriiki viimisega tegelev varjupaiga pidaja on korduvalt jätnud täitmata Põllumajandus- ja Toiduameti ettekirjutuse käesoleva seaduse peatükkides 2 ja 2¹ või käesoleva seaduse § 3 lõike 5 ja § 5⁴ lõike 8 alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud loomapidamisnõuete täitmise kohta või on nimetatud ettekirjutuse täitnud korduvalt mittenõuetekohaselt.“;

5) paragrahvi 18 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „algatusel“ sõnadega „, veterinaararsti soovitusel“;

6) paragrahvi 18 täiendatakse lõigetega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses:

„(1¹) Veterinaararst tagab, et looma eutanaasia viiakse läbi üksnes käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud põhjusel.

(1²) Õnnetusjuhtumi korral või hädaolukorra tõttu abitusse seisukorda sattunud hulkuva looma eutanaasia võib läbi viia käesoleva seaduse § 5 lõikes 2 sätestatud tähtaega järgimata üksnes käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud põhjusel.“;

7) paragrahvi 36 lõikes 8 asendatakse sõnad „või biotsiidiseadusega sätestatud toimikutes nõutud andmete“ tekstiosaga „või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 167, 27.06.2012, lk 1–123), kohaselt nõutud andmete“;

8) paragrahvi 64² lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Põllumajandus- ja Toiduamet võib võõrandada looma isikule, kes pidas seda looma asendustäitmise korras, või muule isikule, kes soovib looma omandada.“;

9) paragrahvi 64² lõike 3 teises lauses asendatakse sõna „Lemmiklooma“ sõnaga „Looma“;

10) paragrahvi 64² lõikes 4 asendatakse sõna „Põllumajanduslooma“ sõnaga „Looma“;

11) paragrahvi 66¹ lõikes 2, § 66² lõikes 2, § 66⁴ lõikes 2, § 66⁵ lõikes 2, § 66⁶ lõikes 2, § 66⁷ lõikes 2, § 66⁸ lõikes 2 ja § 66¹⁰ lõikes 2 asendatakse arv „3200“ arvuga „320 000“;

12) paragrahvi 66² lõikes 1, § 66⁶ lõikes 1, § 66⁸ lõikes 1 ja § 66¹⁰ lõikes 1 asendatakse arv „200“ arvuga „300“;

13) paragrahvi 81¹ täiendatakse lõigetega 16–18 järgmises sõnastuses:

„(16) Enne 2027. aasta 1. jaanuari sündinud koera, keda peetakse 2027. aasta 1. jaanuari seisuga käesoleva seaduse § 3 lõike 5 alusel kehtestatud nõuete kohaselt ketis ning kes võib teistsuguse pidamisviisi korral olla agressiivne või ohtlik iseendale, teisele loomale või inimesele, võib pidada ketis kuni 2032. aasta 1. jaanuarini.

(17) 2027. aasta 1. jaanuari seisuga tegutseval varjupaiga pidajal ja hulkuvate loomade hoiukodudesse paigutamisega tegeleva varjupaiga pidajal peab olema varjupaiga pidaja tegevusluba või hulkuvate loomade hoiukodudesse paigutamisega tegeleva varjupaiga pidaja tegevusluba alates 2028. aasta 1. jaanuarist.

(18) Enne 2027. aasta 1. jaanuari kehtinud veterinaarseaduse § 25 lõike 2 punkti 3 redaktsiooni kohaselt loakohustuse täitnud varjupaiga pidaja puhul loetakse käesoleva seaduse § 5⁴ lõike 1 kohane loakohustus täidetuks.“.

§ 2. Veterinaarseaduse muutmine

Veterinaarseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 24 lõike 2 punkti 1 täiendatakse pärast sõna „tegevusalad“ tekstiosaga „, välja arvatud loomakaitseseaduse § 5⁴ lõikes 1 nimetatud tegevusala“;

2) paragrahvi 25 lõike 2 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/2035 artikli 9 punktides a ja c–e nimetatud tegevusala;“;

3) paragrahvi 27 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/2035 artiklid 5–8, 10 ja 12–17;“;

4) paragrahvi 34 lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) loomakaitseseaduse alusel loomade vedamiseks ja loomade pikaajaliseks vedamiseks tegevusloa saanud isik, varjupaiga pidaja tegevusloa saanud isik, hulkuvate loomade hoiukodudesse paigutamisega tegeleva varjupaiga pidaja tegevusloa saanud isik, koerte, kasside ja valgetuhkrute teise liikmesriiki viimisega tegeleva varjupaiga pidaja tegevusloa saanud isik ning katseloomadega varustamiseks, nende kasvatamiseks või kasutamiseks tegevusloa saanud isik;“;

5) paragrahvi 36 lõiget 1 täiendatakse pärast tekstiosa „§ 25 lõike 2 punktides 1–4“ tekstiosaga „ja loomakaitseseaduse § 5⁴ lõikes 1“;

6) paragrahvi 36 lõiget 5 täiendatakse pärast tekstiosa „§ 25 lõike 2 punktide 1–5“ tekstiosaga „või loomakaitseseaduse § 5⁴ lõike 1“.

§ 3. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2027. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2026

Algatab Vabariigi Valitsus 4. mail 2026. a nr 2-6/26-00847

Vabariigi Valitsuse nimel

(allkirjastatud digitaalselt)
Heili Tõnisson
Valitsuse nõunik